λή, τῶν ἀρρένων, ἥτις ἑπτὰ νῦν ἔχουσα τάξεις καὶ ἓξ διδασκάλους, παρέχει μὲν πλήρη τὴν δημοτικὴν καὶ τὴν προγυμνασιακὴν ἐκπαίδευσιν, στοιχειοῦσα δὲ τοὺς ἐν αὐτῇ διδασκομένους καὶ εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν, ἐφοδιάζει καὶ δι' ἐμπορικῶν πρακτικῶν γνώσεων, οἷα ἡ λογιστικὴ καὶ ἡ διπλογραφία. Θὰ ἦτο δὲ ἡ ἐν τῇ δημοτικῇ ἐκπαιδεύσει πρόοδος πολλῷ ὑπερτέρα, εἰ οἱ σημερινοὶ διδάσκαλοι ἐνεπνέοντο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐκείνης ἱερᾶς αὐταπαρνήσεως, ὑφ' ἧς καὶ οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι διδάσκαλοι, οἵτινες οὐχὶ ἐπάγγελμα βιοποριστικόν, ἀλλ' ἱερὰν ἡγοῦντο ἀποστολὴν τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου, οἱ διδάσκαλοι, λέγομεν, ἐκεῖνοι, οἷς καὶ ὁ ἡμέτερος ἀρχαῖος καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων παρηγκωνισμένος δημοδιδάσκαλος ἀνήκει· εἰ ὑπῆρχεν ἑνότης ἐν τῷ συστήματι τῶν προγραμμάτων καὶ σύστημα ἐν τοῖς διδακτικοῖς βιβλίοις, ἵνα μὴ συχνὰ πυκνὰ καὶ νέον ξεφυτρόνει διδακτικὸν βιβλίον ὑπὸ τοῦ τυχόντος συρραπτόμενον καὶ ἐκδιδόμενον.

Τῇ ἀληθείᾳ τὸ κακὸν τοῦτο εἶναι ἀφόρητον καὶ πρέπει νὰ ἀνακοπῇ ὁ δρόμος τῆς τοιαύτης καταχρήσεως, ἣν προάγει καθαρὰ κερδοσκοπία καὶ ἥκιστα ἠθικὸς συνεταιρισμὸς διδασκάλων καὶ ἐκδοτῶν.

ΙΕ'.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΚΩΔΗΞ

ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ.

Χειρόγραφον τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ἐπὶ χάρτου μὲν εἰς φύλλον γεγραμμένον, ἀποτεθησαυρισμένον δ' ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Ἄθῳ μονῆς τῶν Ἰβήρων σώζει ἐν τέλει τὰς σημειώσεις, ἃς ᾧδε δημοσιεύω μόνον ἐπὶ σκοπῷ 'να δειχθῇ ὅτι βυζαντιναὶ οἰκογένειαι, ἐκ τῶν ἐπωνύμων γνωριζόμεναι, κατῴκουν τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Μεσημβρίαν, ζῶσαν τηροῦσαι τὴν πάτριον εὐσέβειαν. Ἄγνωστος ὁ τὸν κώδηκα τοῦτον

γράψας, περιέχοντα συλλογὴν κανόνων καὶ κανονικῶν ἀποκρίσεων, κτήτωρ δ' αὐτοῦ σημειοῦται Δημήτριος Πρωτοκανονάρχος καὶ ὑπονοῶ ὅτι μεσημβρινός τις λόγιος ἔγραψε τὰς σημειώσεις περὶ ἀφιερωμάτων γενομένων εἰς τὴν μητρόπολιν Μεσημβρίας, ἀμαθὴς δέ τις μετ' ἐκεῖνον συνεπλήρωσε δῆθεν τὸ ἔργον τοῦ πρώτου.

Ἀλλὰ λόγιος τῶν χρόνων ἐκείνων, βυζάντιος πιθανῶς ἢ τραπεπεζούντιος, διέσωσεν ἐν τέλει τοῦ κώδηκος χρονικά τινα σημειώματα, ἅτινα κρίνω καλὸν 'να δημοσιεύσω σήμερον, ἐν τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, παραλείπων τὰ σιωπῇ ἐξ ἀνάγκης παραπεμπόμενα· ἐκ τῶν σημειωμάτων τούτων φαίνεται ὅτι ὁ γράψας ταῦτα ἦλθεν ἐκ Βενετίας εἰς Κωνσταντινούπολιν, διέμενεν ἐν τῇ βασιλίδι πόλει, μετέβη εἰς τὴν Φλωρεντίαν, συγκροτουμένης τῆς αὐτόθι ψευδοσυνόδου καὶ ὑπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πάλιν. Αἱ σημειώσεις εἰσὶν αὗται, τηρῶ δ' αὐτὰς ὡς ἔχουσι, προστιθεὶς μόνον τὴν ἀπὸ Χριστοῦ χρονολογίαν:

,ϛϡγ' (1395) ἤλθον ἀπὸ τῆς Βενετίας· μηνὶ ἀπριλίου ιζ' ἐγένετο καὶ ἡ μάχη ἡ μεγάλη.

,ϛϡΚϛ' (1418) ἰνδικτιῶνος ια', ἐκοιμήθη ὁ ἡγούμενος τοῦ Στουδίου κύριος Ἰγνάτιος ἱερομόναχος, μηνὶ δεκεμβρίῳ κδ'.

,ϛϡΛΑ' (1423) ἐγένετο μητροπολίτης ὁ Τραπεζοῦντος, μηνὶ νοεμβρίῳ ιγ', ἰνδικτιῶνος α'.

,ϛϡΛΕ' (1427) ἰνδικτιῶνος ε', ἦλθεν δέσποινα ἡ κερὰ Μαρία ἀπὲ τὴν Τραπεζοῦντα, μηνὶ αὐγούστῳ λ'.

,ϛϡΜϛ' (1438) ἰνδικτιῶνος α', ἤλθομεν εἰς τὴν Βενετίαν μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ κὺρ Ἰωάννου τοῦ Παλαιωλόγου καὶ τοῦ Πατριάρχου κὺρ Ἰωσὴφ εἰς τὴν σύνοδον, μηνὶ φεβρουαρίῳ η', ἡμέρᾳ σαββάτῳ τοῦ ἀσώτου. Μηνὶ μαρτίῳ η', ἤλθομεν εἰς τὴν Φεράραν, εἰς τὸν πάπαν κὺρ Εὐγένιον.

,ϛϡΜΖ' (1439) ἰνδικτιῶνος β', μηνὶ ἰουνίῳ ι', ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ἀπεβίω ὁ πατριάρχης Ἰωσὴφ εἰς τὴν Φλωρεντίαν.

τῷ αὐτῷ ἔτει, μηνὶ ἰουλίῳ στ', ἡμέρᾳ δευτέρᾳ ἑνώθην ἡ Ἐκκλησία ἐντὸς τοῦ μεγάλου ναοῦ τῆς Φλορεντίας.

τῷ αὐτῷ μηνὶ κ', ἐξήλθομεν ἐκ τῆς Φλορεντίας καὶ ἤλθωμεν εἰς τὴν Βενετίαν τῇ κζ'.

,ϛϡΜΗ' (1440) ἤλθομεν ἀπὸ τὴν Φραγγίαν εἰς τὴν Πόλιν μη-

νὶ ἰανουαρίῳ λα', ἰνδικτιῶνος γ', ἡμέρᾳ κυριακῇ τῆς ἀποκρέου. τῷ αὐτῷ μηνὶ μαΐῳ ε', ἰνδικτιῶνος γ', ἐγένετον πατριάρχης ὁ κὺρ Μητροφάνης, καὶ ἐλειτούργησε τῆς κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ ἐμνημόνευσαν καὶ τὸν πάπαν Εὐγένιον.

Αἱ σημειώσεις αὗται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν δωρησαμένων τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα κτήματα τῆς μητροπόλεως Μεσημβρίας κείσθωσαν εἰς μνημόσυνον εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς εἰς χρῆσιν παντὸς φιλίστορος. Κείσθω δὲ καὶ περὶ Χριστοφόρου Μεσημβρίας ἡ σημείωσις ὅτι παρῃτήσατο τὸν θρόνον τοῦτον κατὰ μάϊον τοῦ 1607, ὡς μανθάνομεν ἐκ τῆς τοῦ Δοσιθέου Ἱεροσολύμων Νομικῆς συναγωγῆς.

Τὴν σημείωσίν μου ταύτην λαβὲ καὶ δημοσίευσον, φίλε Παλαιολόγε, ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» οἷόν τι τερπνῆς πανδαισίας νωγάλιον, οὗ καλλίτερον ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲν ἔχω. Οὐδὲ δύναμαι νὰ προσκομίσω, θλιβερῶν κατὰ τὸν βίον συναντημάτων ἕνεκα. Ὑπισχνοῦμαι βέλτιον εἰς τὸ κατόπιν ἔτος.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ μάϊον τοῦ 1886.

Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

τῶν ἀφιερωθέντων ἐν ταύτῃ τῇ Θεοφρουρήτῳ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ

τά τε εὑρεθέντα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πρώην κυρίου ΙΓΝΑΤΙΟΥ ἀρχιερέως καὶ ὅσα συνάζονται τανῦν ἀρχιερατεύοντος κυρίου ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ· καὶ ἐγράφησαν παρόντων τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς μητροπόλεως.

---

† Ἐν ἔτει ͵ΖΡΒ', μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος Ζ', ἀπὸ δὲ Χριστοῦ γεννήσεως ΑΦΥΔ', ἦλθε νέος ἀρχιερεὺς τῆς αὐτῆς μητροπόλεως ὁ πανιερώτατος κύριος Χριστοφόρος· καὶ εὑρέθησαν Εὐαγγέλια τέσσαρα· τὰ δύο ἐγκοσμημένα, καὶ ἐν βεβραϊνον ἔχων διαφόρους ἱστορίας· ὅπερ ἀφιερώθη παρὰ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κυρίου Μανουὴλ Καντακουζηνοῦ· καὶ ἓν στάμπινον. †

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

† Δυσκοπότηρον, ἀστερίσκος, δύσκος μέγας, καὶ θυμιατὸν ἀργυρά.

† Φαιλόνια δύο· τὸ ἓν χρυσοκόκκινον καὶ τὸ ἕτερον πολυσταύριον, καὶ τὰ ἔκαμεν ὁ αὐτὸς σακ...

† Στιχάρια τέσσαρα, δύο ἀρχιερατικὰ κουτουνία καὶ δύο διακονικά, ἓν χρυσοκόκκινον καὶ ἓν κουτουνή.

† Δύο ἐπιγονάτια παλαιὰ, καὶ ἁγία ζώνη· ἐπιμάνικα· ἐπιτραχίλιον μαγκανιστά· καὶ ὠμοφόριον παλαιὸν μαγκανιστόν· † Δύο ἐπιτραχήλια καθημερούσια.

† Βημόθυρον χρυσόν· † Δύο στιχάρια ἀναγνωστικά· † Τακτικὸν τοῦ ἀρχιερέως τυλικτάρι· βεβραΐνον.

† Ποδίες τοῦ Εὐαγγελίου δύο· † Τετρευάγγελον μὲ πραξαπόστολον βαμπακία·† Ἕτερος πραξαπόστολος.

† Χαλία δύο. † Τὰ δώδεκα μηναῖα· καὶ ἓν βιβλίον ἔχων προφητείαις.

† Ἓν βιβλίον ἔχων εὐχὰς καὶ τὸν ἀκάθιστον ὕμνον· † Καὶ Εὐαγγέλιον ἐξηγητὸν Κυριακοδρόμιον.

† Μεταφραστὰς δύο· Ὀκτώβριος καὶ Νοέμβριος. † Ἓν πανηγυρικὸν ἔχων διαφόρους λόγους.

† Πεντηκοστάρια δύο· † Ἓν συναξάριον παλαιὸν ἑξαμηναῖον.

† ΤΑ ΑΜΠΕΛΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ.

Ἓν κομάτι πλησίον εἰς τὸν Κολοκυνθά· ἄλλο πλησίον εἰς τὴν χώραν τῆς Μποτίτζενας· ἄλλο τοῦ Λαγομάτι· παλαιὰ καὶ τὰ ἄφηκαν.

† Εἰς τοῦ Ραυδᾶ τὸ χωρίον, ἓν κομάτι πλησίον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος· διὰ τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ ἀρχιερεὺς κύριος Χριστοφόρος τὸν μάρον ὁποῦ τὸ καλλιέργησεν ἄσπρα ͵αφ΄. καὶ ἕτερα ἄσπρα φ΄. ὁποῦ ἔκαμαν χαντάκη ὁλόγυρα.

† Καὶ ἓν κομάτη τοῦ Τζαλτζῆ καὶ τὸ ἀφῆκαν.

† Μισολάγινα γ΄ καὶ τὰ ἔκαμαν καινούργια· καὶ ἕτερον ὁποῦ ἀφῆκεν ὁ Τρανὸς ὁ τζαγκάρης. καὶ ἕνας ἀναμισιάρης*.

---

* χωρῶν ἓν καὶ ἥμισυ τοῦ ἐν χρήσει ἐκεῖ μέτρου.

† ΤΑ ΟΣΑ ΣΚΕΥΗ ΑΦΙΕΡΩΘΗΣΑΝ

ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου

Τῆς αὐτῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ

Κυρίου ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ.

---

† Ἀφιέρωσεν ὁ εὐγενέστατος ἄρχων κὺρ Μανουὴλ ὁ Γλιανὸς ἓν τρικέριον ἀργυροῦν· ἀσπρῶν ᾳσ΄, καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἀφιέρωσεν ὁ μακαρίτης ἄρχων κὺρ Δημήτριος ὁ Χρυσολουρᾶς πατερίτζα ἀργυρὴ, ἀσπρῶν ͵γσ΄, καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἀφιέρωσεν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὁ εὐγενέστατος ἄρχων αὐθέντης Ἰωάννης ὁ Χρυσολουρᾶς τὸν σταυρὸν τὸ γλυπτὸν, καὶ ἔδωκε τὰς ἐξόδους καὶ τὸν ἀσίμωσε· ἕως ἄσπρα ᾳ... καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ. [καὶ ἕνα στιχάρι μποχασί· καὶ φελόνι ἓν ταραγὶ μετάξι· καὶ ἕνα Εὐαγγέλιον δεβράϊνο] (*).

† Ἀφιέρωσεν ἡ κυράτζα Καλοῦδα ἀρχόντισσα τοῦ μακαρίτου κὺρ Θεοδώρου τοῦ Καππάδοκα τὰ ῥεπίδυα τὰ ἀργυρὰ ἀσπρῶν ͵ζ... διὰ τὴν ψυχὴν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Σμαράγδας, ὁποῦ ἔθαψεν εἰς τὴν μητρόπολιν, καὶ ἐγράφησαν εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύονται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἄφηκεν καὶ ὁ ἄνωθεν κὺρ Θεόδωρος ὁ Καππάδοκας εἰς τὸν θάνατόν του ἄσπρα ͵ε... καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἄφηκεν ὁ μακαρίτης κὺρ Θεοδωρίτζης ὁ Καραβοκύρις ἄσπρα ᾳ΄ καὶ ἐθάπτει εἰς τὸν ἄρτικα καὶ ἐπροσήλωσεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ κυρὰ Θεοδώρα ἓν καντήλιον ἀργυροῦν εἰς τὴν Παναγίαν ἀσπρῶν ᾳσ΄ ,καὶ κάμνη καὶ τὸ ὠμόφορον ἀσπρῶν ͵ε... καὶ ἐγράφησαν εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύονται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἐπροσήλωσεν ὁ κὺρ Μανουὴλ ὁ ψάλτης ἓν στιχάριον πράσινον καμοχὰ ἄσπρα ͵β... καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ.

(*) Προσθήκη ἀμαθοῦς χειρὸς καὶ ὀλίγῳ μεταγενεστέρας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

† Ἐπροσήλωσεν ὁ κύρ Γεωργίτζης καραβοκύρις ὁ Ὀρφανὸς ἓν καντήλη ἀργυροῦν εἰς τὴν σταύρωσιν ἄσπρα αφ... καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἐμετάθεσεν τὰ κεραμήδια τῆς μητροπόλεως ὁ κὺρ Γεωργίτζης ὁ σούμπασης καὶ ἐξοδίασε ἄσπρα ᾳ.. καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἐπροσήλωσεν ἡ γερόντησα ἡ Καππαδοκίνα Καλοῦδα τὸ ἀμπάρη καὶ μνημονεύεται.

† Ἔδωκεν ὁ Τρανὸς ὁ τζαγκάρης ξυλὴ καὶ ασβέστη καὶ ἄλλη ὕλη ἀσπρῶν ͵ε... εἰς τὰ κελία καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παῤῥησίᾳ.

† Ἔδωκεν ὁ Δῆμος ὁ Σιδεροπούγκης εἰς τὸν θάνατόν του ἄσπρα ᾳ... καὶ μνημονεύεται.

† Ἄφηκεν ἡ κυράτζα Μαρούλα τοῦ Ρωμανοῦ ἓν ὑπογονάτιον, καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται παρρησίᾳ.

† Ἔδωκεν ὁ κὺρ Κωνσταντῖνος ὁ Πάγκαλος ἄσπρα ᾳ' καὶ ἐγράφει εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται, τὰ ὁποία τὰ ἐδώκαμεν εἰς τὸ στιχάρι καὶ τὰ ἕτερα ἄσπρα χίλια τὰ ἔδωκαν οἱ χριστιανοί.

† Στρῶμα ἕνα καὶ πάπλωμα ἕνα καὶ δύο προσκέφαλα ἔδωκεν ἡ Εἰρήνη, νὰ μνημονεύεται αὐτὴ καὶ ὁ ἄνδρας της.

† Ἔκαμεν ὁ εὐγενέστατος ἄρχων κυρίτζη Κωνστάκης ὁ Γλιανὸς τὸ νταβάνιον εἰς τὰ κελία τὸ ἔξω, καὶ ἐξοδίασεν ἄσπρα ͵Γ'... καὶ ἐγράφη εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ μνημονεύεται καὶ παρρησίᾳ.

† Ἐξοδίασεν καὶ ὁ πανιερώτατος ἡμῶν δεσπότης κύριος Χριστοφόρος εἰς τὰ κελία ἄσπρα χιλιάδες δέκα, ἄνευ τὰς πέντε χιλιάδας τοῦ τζαγκάρη· τὰ ὁποῖα ἐκτίστησαν ἐν ἔτει ͵ΖΡΕ' (δηλ. 1597).

† Ἐξοδίασεν ὁ αὐτὸς εἰς τὸ τζαρδάκη καὶ εἰς τὸ ἀμπάρη καὶ εἰς τὴν ἀνακαίνησιν τῶν κελίων τῶν κάτω ἄσπρα ͵δ'...

† Καὶ εἰς τοὺς δύο σάκκους ἄσπρα χ'.. καὶ εἰς τὴν πατερίτζα τὴν καθημερούσιον ἄσπρα χ'

† Καὶ εἰς τὰ κάγγελα τῆς ἁγίας τραπέζου καὶ εἰς τὴν ἁγίαν λόγχην ἄσπρα σ'...

† Καὶ εἰς τὰ βουτζία καὶ εἰς τοὺς κάδους ἄσπρα ͵β'..

† Καὶ εἰς τὸ κελὴ τῆς καλογραίας ἄσπρα αφ'..

† Καὶ εἰς τὸ κανδήλη τοῦ ἁγίου Εὔπλου τὸ ἀργυροῦν ἄσπρα ᾳ'..

† Καὶ εἰς τὸ ἀμπέλη τοῦ Ραυδᾶ. ἔδωκε τὸν μάρον ὁποῦ τὸ καλλιέργησεν ἄσπρα ͵αφ′.. καὶ εἰς τὸ σίκωμα τοῦ χαντακίου ὁλόγυρα ἄσπρα ͵φ′..

† Ἕνα στιχάρι πανίτικο καὶ ἕνα φελώνι μεταξίτικο· καὶ ἐγράφησαν δύο ὀνόματα εἰς τὴν πρόθεσιν Κεράτζα καὶ Σοφία: καὶ Θωμαὶ τοῦ Σακελαρίου ἡ θεία τὰ ἔδωκεν εἰς τὴν μητρόπολιν νὰ μνημονέβουται ἧς τὴν ἁγίαν πρόσεσι καὶ ἡ τρῖς.

† Ἔδωσε καὶ ὁ Γεώργις τοῦ τζαγκάρι ἄσπρα φ′ καὶ ἐγράψαμε τὸν Θεόδωρο τὸν ἀδελφό του εἰς τὴν πρόθεσι· καὶ ταδώκαμε εἰς τοῦ Ρ αὐδὰ τὸ ἀμπέλι· τὸν Μανόλη τοῦ μητροπολίτου (*).

ΤΑ ΑΦΙΕΡΩΣΕΝ Ο ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ ΚΥΡ ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΑΙ ΕΛΑΒΑΜΕΝ ΑΥΤΑ ΕΚ ΧΕΙΡΟΣ ΚΥΡΙΤΖΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

† Δυσκοπώτυρον ἕνα μισῶ ἀσίμη μισῶ πάφιλοσ.

† Πετραχίληα τέσσαρα. † ὑπογονάτια δύο. † πιμάνικα ζηγὲς δύο. † στιχάρια πανίτικα παλαιὰ δύο. † φελόνη πανίτικο ἕνα. † ἀμνὸς μικρός. † καλίματα ἐνέα· ἡ δύο μαγκανιστή. † εὐαγγέλιον στάμπα ἕνα. † πανηγυρικὸν μικρὸν ἕνα. † ταχτικὸν μὲ μαῦρον κατηφὲ ἕνα. † ζώνην μία (**).

(*) αἱ δύο τελευταῖαι αὗται σημειώσεις ἐγράφησαν χειρὶ μικρὸν μεταγενεῖ.
(**) μεταγενεστέρα χεὶρ καὶ δὴ ἀμαθεστάτη ὑπεσημείωσε καὶ ταῦτα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ανέκδοτος κώδιξ της Μητροπόλεως Μεσημβρίας.

Νεολόγος της Ανατολής 1887. 15/579 Σελ. 177–183.

Χειρόγραφον του ΙΕ΄ αιώνος, επί χάρτου εν ψ φύλλοις γεγραμμένον, αποκεκλεισμένον δε εν τη βιβλιοθήκη της εν Άθω μονής των Ιβήρων αύξει εν τέλει τας σημειώσεις, ας ώδε δημοσιεύω μόνον επί σκοπώ ίνα δειχθή ότι Βυζαντιναί οικογένειαι, εκ των επωνύμων γνωριζόμεναι, καθώς και των εν τω Ευξείνω Μεσημβρίαν, ήσαν ... την πάτριον κατέσχον. Άρχεται ο του κώδικος τελευταίου γράψας, περιέχοντα συλλογήν κανόνων και κανονικών αποκρίσεων, ήδη των δ' αυτού σημειώσεις Δημήτριος Πρωτοκανονάρχος και ύστερον ότε Μεσημβρινός της λόγιος έγραψε τας σημειώσεις δε ει αρχιερατεύοντι γνωρίζειν εν την Μητρόπολιν Μεσημβρίας, εκείνοι δε της κατ' εκείνα συνεχή ήρωας διδάσκον το έργον του ...

Αλλά πάρος των χρόνων εκείνων, βυζάντιος ιερεύς η ..., επέσωσεν εν τέλει του κώδικος χρονικά τινα σημειώματα άλλα κρίνω καλόν να δημοσιεύσω σήμερα, εν τη ευκαιρία ταύτη παραλείπων τα σημεία ελλιπή αναγνωσθέντα εκ των σημειωμάτων ... φαίνεται ότι ο γράψας ταύτα ήτο εκ

Μεσημβρίας κώδηξ

Βενετίας εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἑπόμενος τῷ βασιλί-
δι πόλει, μετέβη εἰς τὴν Φλωρεντίαν, συμπαρευρεθεὶς
τῇ αὐτόθι ψευδοσυνόδῳ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινού-
πολιν πάλιν. Αἱ σημειώσεις εἰσὶν αὗται, ὅσον δ' αὐτὰς
[illegible] ἔχουσι, προστίθησι μόνον τὴν ἀπὸ Χριστοῦ χρονολογίαν.

,ϛϡγ' (1395) ἦλθον ἀπὸ τῆς Βενετίας μηνὶ Ἀπριλίῳ
ιβ' ἐγένετο καὶ ἡ μάχη ἡ μεγάλη.

,ϛϡΚϛ' (1418) ἰνδικτ. ια' ἐκοιμήθη ὁ ἡγούμενος τοῦ
[illegible] κύριος [illegible] ἱερομόναχος μηνὶ Δεκεμβρί-
ῳ κδ'.

,ϛϡΛΑ' (1423) ἐγένετο μητροπολίτης ὁ Τραπεζοῦντος, μη-
νὶ Νοεμβρίῳ ιγ', ἰνδικτιῶνος α'.

,ϛϡΜϛ' (1438) ἰνδικτ. α', ἤλθομεν εἰς τὴν Βενετί-
αν μετὰ τοῦ βασιλέως κυρ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολό-
γου καὶ τοῦ Πατριάρχου κυρ Ἰωσὴφ εἰς τὴν σύνοδον,
μηνὶ Φεβρουαρίῳ η', ἡμέρᾳ Σαββάτῳ τοῦ ἀσώτου. Μηνὶ
Μαρτίῳ η', ἤλθομεν εἰς τὴν Φεράραν, εἰς τὸν πάπαν
κυρ Εὐγένιον.

,ϛϡΜΖ' (1439) ἰνδικτ. β', μηνὶ Ἰουνίῳ ι', ἡμέρᾳ [illegible]
[illegible] ὁ πατριάρχης κυρ Ἰωσὴφ εἰς τὴν Φλωρεντίαν.
Τῷ αὐτῷ ἔτει μηνὶ Ἰουλίῳ ϛ', ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ ἐγένετο
ἡ [illegible] εἰς τὸν μεγάλον ναὸν τῆς Φλωρεντίας.

Μεσημβρίας κώδηξ.

Τῷ αὐτῷ ~~ἔτει~~ μηνὶ ~~Αὐγούστῳ~~ ιέ' ἐξήλθομεν ἐκ τῆς Μεσημβρίας καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν Βενετίαν τῇ κζ'.

ϛϡμη' (1440) ἤλθομεν ἀπὸ τὴν Φραγγίαν εἰς τὴν Πόλιν μηνὶ Ἰανουαρίῳ λά', ἰνδικ. γ'. ἡμέρᾳ κυριακῇ τῆς ἀποκρέω.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Μαΐῳ ε' ἰνδικ. γ' ἐγένετο πατριάρχης ὁ κὺρ Μητροφάνης, καὶ ἐλειτούργησε τῇ κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἐμνημόνευσε καὶ τὸν πάπαν Εὐγένιον.»

Αἱ σημειώσεις αὗται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀφιερωσάντων τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα κτήματα τῆς μητροπόλεως Μεσημβρίας ἐγράφησαν εἰς μνημόσυνον εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς ἐπὶ χρόνων πάλαι [illegible]. Κεῖται δὲ καὶ περὶ Χριστοφόρου Μεσημβρίας ἡ σημείωσις ὅτι παρῃτήσατο τὸν θρόνον αὐτοῦ κατὰ μάϊον τοῦ 1607, ὡς μανθάνομεν ἐκ τῆς τοῦ Δοσιθέου Νομικῆς συναγωγῆς.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ μάϊον τοῦ 1886

Μ. Ι. Γεδεών.

171

Μεσημβρίας κώδηξ

Σημείωμα

των αφιερωθέντων εν ταύτη τη θεοφρουρήτω

Μητροπόλει Μεσημβρίας

τάδε ιερατικά εν τω καιρώ του πρώην κυρίου Ιγνατίου αρχιερέως και όσα συνάζονται τον αρχιερατεύοντα κυρίου Χριστοφόρου· και εγράφησαν ενταύθα των τιμι-ωτάτων κτημάτων της μητροπόλεως.

+ Εν έτει ΖΡΒ' μηνί Σεπτεμβρίω ινδικτιώνος Ζ', από δε Χριστού γεννήσεως ΑΦϞΔ' ήλθε νέος αρχιερεύς της αυτής μητροπόλεως ο πανιερώτατος κύριος Χριστό-φορος· και ευρέθησαν ευαγγέλια τέσσαρα· τα δύο εγ-κεκοσμημένα, και εν βεβραΐνον έχον διάφορα ιστο-ρίας· όπερ αφιερώθη παρά του ευγενεστάτου άρχοντος κυ-ρίου Μανουήλ Καντακουζηνού· και εν σλάβικον. +

+ Δισκοπότηρα, αστερίσκοι, δίσκοι, λόγχαι, και θυμιατά αργυρά.

+ Φαιλόνια δύο· τα εν χρυσοκόκκινα και το έτερον σα-μψαίρια, και τα έκαμεν ο αυτός σαι.

+ Στιχάρια τέσσαρα, δύο αρχιερατικά κεντητά και δύο δι-ακονικά, εν χρυσοκόκκινα και εν κεντητόν.

+ Δύο επιγονάτια βελούδινα, και άλλα ζώνη· επιμάνικα· επι-τραχήλια καμουχένια· και ωμοφόρια βελούδινα καμου-

172

Μεσημβρίας κώδηξ

νιον + Δύο επιτραχήλια καθηκερδέστα.
+ Βημόθυρα χρυσόν. + Δύο στιχάρια αναγνω-
στικά. + Σακκία τα αρχιερέως τριμιθάρι βελούδινον.
+ Ποδέαι τα ευαγγελίου δύο + Τετραευάγγελα με
ωραζαδόγγελα βουκαλαία. + Έτερος ωραζαδόγγε-
λος.
+ Χαλία δύο. + Τα δώδεκα μηναία· και εν βιβλί-
ον έχον προφητείας.
+ Εν βιβλίον έχον ευχάς και τον ακάθιστον ύμνον.
+ Και ευαγγέλιον εξηγητικόν Κυριακοδρόμιον.
+ Μεταφράσεις δύο· Οκτώβριος και Νοέμβριος.
+ Εν πανηγυρικόν έχον διαφόρους λόγους.
+ Πεντηκοστάρια δύο. + Εν συναξάριον παλαιόν
εξαμηνιαίον.

+ Τα κειμήλια της Μητροπόλεως.

Εν κανδήλι ασημένιον εις τον Κολοκυνθά· άλλο ασημέ-
νιον εις την χώραν της Μεσημβρίας· άλλο το Λαγονάκι
παλαιά και τα άρπαξαν.
+ Εις το Γούδα το χωρίον, εν κανδήλι ασημένιον το
αγίου Παντελεήμονος, δια το οποίον έδωκεν ο αρχιερεύς
κύριος Χριστόφορος τον καιρόν όπου το καλλιέργησαν ά-

173

Μεσημβρίας κώδηξ.

σπρα αρ· κ(αι) έτερα άσπρα β'. όσα έκαμαν χαλάκια ολόγυρα.
+ κ(αι) εν καιρώ του Πλαγγή κ(αι) το αφήκαν.
+ Μισολάμπα γ'. κ(αι) τα έκαμαν καινούργια· κ(αι) έτερον όσο αφήκεν ο Γρανές ο Θαγιαμάρης κ(αι) είναι ανακιαπάρης.

+ Τα όσα σκεύη αφιερώθησαν.
Εν τω καιρώ του Πανιερωτάτου μητροπολίτου
της αυτής αγιωτάτης μητροπόλεως Μεσημβρίας
Κυρίου Χριστοφόρου.

+ Αφιέρωσεν ο ευγενέστατος άρχων κυρ Μανόλης ο Σγιανός εν θυμιατήριον αργυρούν άσπρων ασ' κ(αι) εγράφη δια την πρόθεσιν κ(αι) μνημονεύεται η σαρρησία.
+ Αφιέρωσεν ο μακαρίτης άρχων κυρ Δημήτριος ο Χρυσολώρας σαλτερίτζα αργυρή, ασπρών γσ', κ(αι) εγράφη δια την πρόθεσιν κ(αι) μνημονεύεται η σαρρησία.
+ Αφιέρωσεν κ(αι) ο πατήρ αυτού ο ευγενέστατος άρχων αυθέντης Ιωάννης ο Χρυσολώρας την σκάφην το γλυκόστεν, κ(αι) έδωκε τας εξόδους κ(αι) τον ασήμωσε· εις άσπρα α... κ(αι) εγράφη δια την πρόθεσιν κ(αι) μνημονεύεται κ(αι) σαρρησία [κ(αι) ένα σηκχάρι κύσοχαστ· κ(αι) βελόνι εν ταραγί

Μεσημβρίας κῶδιξ

μετάξι· ϗ ἐν εὐαγγέλια Ἑβραΐνο]*

+ Ἀφιέρωσεν ἡ κυράθλα Καλοῦδα ἀρχόντισσα τοῦ καπαρίδου κὺρ Θεοδώρου τοῦ Καππάδοκα τὰ ῥεπίδια τὰ ἀργυρᾶ ἀσπρῶν, ʃ.. διὰ τὴν ψυχὴν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Σμαράγδας, οὗ ἔθαψεν εἰς τὴν μητρόπολιν, καὶ ἐγράφησαν εἰς τὴν πρόθεσιν ϗ μνημονεύονται ϗ παρρησία.

+ Ἄφησεν ϗ ὁ ἄνωθεν κὺρ Θεόδωρος ὁ Καππάδοκας εἰς τὸν θάνατόν του ἄσπρα ε.. ϗ ἐγράφη εἰς τὴν πρόθεσιν ϗ μνημονεύεται ϗ παρρησία.

+ Ἄφησεν ὁ καπαρίδης κὺρ Θεοδωρίτζης ὁ Καραβοκύρις ἄσπρα α΄ ϗ ἐθάφθη εἰς τὸν νάρθηκα ϗ ἐπροσήλωσεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ κυρὰ Θεοδώρα ἐν κανδήλιον ἀργυρὸν εἰς τὴν Παναγίαν ἀσπρῶν ας΄ ϗ καίνη ϗ τὸ ὑπέρπερον ἀσπρῶν, ε.. ϗ ἐγράφησαν εἰς τὴν πρόθεσιν ϗ μνημονεύονται ϗ παρρησία.

+ Ἐπροσήλωσεν ὁ κὺρ Μανουὴλ ὁ Λάλης ἐν ζιχάριον πράσινον κανοχά ἄσπρα β.. ϗ ἐγράφη εἰς τὴν πρόθεσιν ϗ μνημονεύεται ϗ παρρησία

+ Ἐπροσήλωσεν ὁ κὺρ Γεωργίτζης Καραβοκύρις ὁ Βορβάτος ἐν κανδήλιν ἀργυροῦν εἰς τὴν Σταύρωσιν ἄσπρα

---

*προσθήκη ὁμοίας χειρὸς ὀλίγῳ μεταγενεστέρας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

175

Μεσημβρίας κώδηξ

αφ... η εγράφη εις την πρόθεσιν η μνημονεύεται και παρρησία.

† Εκτάθειεν τα κεραμίδια της εκκλησίας ο κυρ Γεωργίτζης ο σύγγαμβρος η εξοδίασε άσπρα α. .. η εγράφη εις την πρόθεσιν η μνημονεύεται η παρρησία.

† Επροσήλωσεν η γερόντισσα η Κασσανδρίνα Καλέδα το μαξούλι η μνημονεύεται

† Έδωκεν ο Γιάννες ο Ηλιακάρης ζιμί η ασβέστη η άλλη ύλη άσπρων ε... εκ τα κελία η εγράφη εις την πρόθεσιν η μνημονεύεται η παρρησία.

† Έδωκεν ο Δήμος ο Σιδηροπούλης εκ τον θάνατον της άσπρα α.. η μνημονεύεται

† Άφηκεν η κεράτζα Μαρούλα της Γιννάκη εν υστεροχρονία, η εγράφη εν την πρόθεσιν η μνημονεύεται παρρησία

† Έδωκεν ο κυρ Κωνσταντής ο Τσάμαρας άσπρα α η εγράφη εν την πρόθεσιν η μνημονεύεται, τα άσπρα τα εδώκαμεν εκ το ταχάρι η τα έτερα άσπρα χίλια τα έδωκαν οι χριστιανοί.

† Σβρώτσα εν η τάγματα έναε η δύο προσκέφαλα έδωκεν η Ειρήνη, να μνημονεύεται αυτή η ο ανδρας της.

176

Μεσημβρίας κώδηξ.

† Έκαμεν ο ευγενέστατος άρχων κυρ Ζήσης Κωτζάκης
ο Γλιάτος το [illegible] εις τα κελλία το έξω, και εξωδίασεν
άσπρα ͵ς... και εγράφη εις την πρόθεσιν και μνημονεύ-
εται η [illegible]

† Εξωδίασεν και ο πανιερώτατος ημών δεσπότης κύριος
Χριστοφόρος εις τα κελλία άσπρα χιλιάδες δέκα, άνευ
τας πέντε χιλιάδας τα [illegible]· τα οποία εκτίσθη-
σαν εν έτ(ει) ͵ΖΡΕ΄ (δηλ. 1597)

† Εξωδίασεν ο αυτός εις το [illegible] και εις το αυ-
[illegible] και εις την αναπαύσιν των κελλιών των κάτω
άσπρα ͵δ...

† Και εις τη δύο σάκκους άσπρα χ΄. και εις την σαλι-
ρίθα την καθημερινήν άσπρα χ΄.

† Και εις τα κάγκελα της αγίας Τραπέζου και εις την α-
γίαν λόγχην άσπρα σ΄..

† Και εις τα βουλλία και εις τη κάδους άσπρα ͵β΄..

† Και εις το κελλί της καλογραίας άσπρα ͵αφ΄..

† Και εις το καντήλι της αγίας Σοφίας το αργυρούν ά-
σπρα ͵α΄

† Και εις το [illegible] της Παντάνα, έδωκε τον κάρον ο-
που το [illegible] άσπρα ͵αφ΄.. και εις το σίκκα της χαν-
ταλίς [illegible] άσπρα ͵φ΄..

† ένα [illegible] [illegible] και ένα βελόνι [illegible] και

Μεσημβρίας κώδηξ.

εγράφησαν δύο ονόματα εις την πρόθεσιν Κεράτζα και
Ζαβία, θυγατέρες του Σαμεζαρτζή η οποία να έδωκεν
εις την εκπρόσθεσιν να μνημονεύονται εις την αγίαν
πρόθεσιν και η ?ρις.
+ έδωσε και ο Γεώργης του Σταμάτη άσπρα ? και εγ-
γράψανε τον Θεόδωρο τον αδελφό του εις την πρόθεσιν
και τα δώκανε εις του Ραΐδα το αμπέλι τον Μανόλη του
εκπροσάλτου. *

Τα αφιέρωσεν ο μακαρίτης πρώην
Μεσημβρίας Κυρ Ιγνάτιος και εδόθηκεν
αυτά εις χείρας μου ... Φιλίππου.

+ Δισκοπότηρον ένα κιστό ασήμι κιστό πάρ-
βιλος.
+ Πετραχήλια τέσσαρα + υπογονάτια δύο.
+ επιμάνικα ζυγές δύο. + ριχάρια σαΐτινα παλαι-
α δύο. + βελόνι σαΐτινο ένα. + ακνας κιμρας.
+ καλίκεστα ενέα. και δύο καρκαντζή. + ευαγγέλια ?άκ-
ωσα ένα. + σανηγύρικα κιμρον ένα + ταχθικα με
κατρα καθηρε ένα. + ζώνη μία **

* Αι δύο τελευταίαι αύται σημειώσεις γράφησαν χειρί ευπαρε-
νή.   * κεδαγενηρίρα χχε και εις αναθεσάλη κατα-
κέωσε και ταύτα.